

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıda yazılı sorularımın Anayasa'nın 98. İktüzüğün 96. maddesi gereğince Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanı Zehra Zümrüt SELÇUK tarafından yazılı olarak yanıtlanması konusunda gereğini arz ederim.

Gülizar BİÇER KARACA
Denizli Milletvekili

“Kod29” olarak adlandırılan, İş Kanunu’nun “İşverenin haklı nedenle derhal fesih hakkı” başlıklı 25. maddesinin 2. fıkrasına dayanarak, ahlak ve iyi niyet kurallarına uymayan hallerden işten çıkarma hakkının işverenler tarafından kötüye kullanıldığı bilgisi gündeme gelmiştir. Pandemi döneminde işten çıkarma yasağının defaatle uzatılması nedeniyle “kod 29” ile işten çıkarmaların artmış olması, bu hakkın bazı işverenler tarafından suiistimal edildiğinin bir göstergesi olarak kabul edilmektedir. Kamuoyuna yansıyanlara göre, 2020’nin Aralık ayında Çorum’da Ekmekçioğulları Grubuna ait Ekmekçioğulları Metal Kimya Sanayi ve Ticaret AŞ fabrikasında çalışan 90 işçi, DİSK’e bağlı Birleşik Metal-İş Sendikasına üye oldukları için işten çıkarılmıştır. İşçilerin 70’e yakınının 25/2 maddesi kapsamında iş sözleşmesi feshedilmiştir. “Kod 29” ile işten çıkarmanın amacından sapıldığı ve işverenlere verilen “işverenin haklı nedenle derhal fesih hakkı”nın amacının dışında kullanıldığı düşünülmektedir. Kamuoyuna yansıyan haberlere göre, “ahlak ve iyi niyet kurallarına uymayan haller” dâhilinde bir tutum sergilememiş olmasına rağmen SGK çıkış kodunda 29 numarası olan bir işçiye kıdem tazminatı ve ihbar tazminatı ödenmediği gibi işsizlik maaşı da bağlanamamaktadır. Bu durumda işçinin yeni bir iş bulmasının ve herhangi bir işyerinde çalıştırılmak üzere güvenilir bulunmasının da bir o kadar zor hale geldiği beyan edilmektedir. Çoklu hak ihlallerine sebep olduğu belirtilen ve pandemi sürecinde kullanımı artan “kod 29” uygulamasında, hem işçi hem de işveren açısından oluşabilecek risklere karşı, gerekli denetim ve düzenlemeler yapılmalıdır.

Bu bağlamda;

1. SGK kayıtlarına göre, işten çıkarma yasağının ilk defa yürürlüğe girdiği tarih olan 17.04.2020 tarihinden Ocak 2021’e kadar geçen süre içerisinde kaç kişi “kod 29” gerekçesiyle işten çıkarılmıştır?
2. SGK kayıtlarına göre, Mart 2015 ile Mart 2020 tarihleri arasında, kaç kişi “kod 29” gerekçesiyle işten çıkarılmıştır?
3. Asıl işten çıkarma gerekçesi ‘ahlak ve iyi niyet kurallarına uymayan haller’ olmadığı halde, “kod 29” işaretlemesiyle işten çıkarma işlemi yaptığı tespit edilen işverenler hakkında denetim ve yaptırım yapılmakta mıdır? Yapılmamakta ise bakanlığınız tarafından denetim ve yaptırım düzenlemesi planlanmakta mıdır?
4. İşten çıkarma gerekçesi ‘ahlak ve iyi niyet kurallarına uymayan haller’ olmadığı halde, “kod 29” işaretlemesiyle işten çıkarma işlemi yaptığı tespit edilen işverenler hakkında denetim ve yaptırım SGK tarafından ne şekilde yapılmaktadır?
5. Kamuoyuna yansıyan haberler ihbar kabul edilip bu konuda bir denetim yapılmış mıdır?

6. “Kod 29” ile işten çıkartılan işçilerin itiraz etmeleri sonucunda mahkeme kararına göre işçi ya da işverenler hakkında herhangi bir yaptırım uygulanmakta mıdır?
7. İŞKUR tarafından, işverenin beyanından ibaret olan “kod 29” gerekçesine karşı, iş mahkemesine dava açan işçilerin, dava sonuçlanana kadar geçen süre içerisinde iş bulamaması halinde, İŞKUR tarafından verilen işsizlik maaşı almaya hak kazanması ve dava sonuçlandığında ise haksız bulunması durumunda belirtilen süre içerisinde almış olduğu para miktarını geri ödemesi yönünde bir yasal düzenleme yapılması planlanmakta mıdır?